

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/86/2016
Identifikačné číslo spisu: 1415010117
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1415010117.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov, JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Štefana Harabina na neverejnom zasadnutí konanom 22. marca 2017 v Bratislave v trestnej veci obvineného Q. K. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 2T/40/2015 o dovolaní, ktoré podal obvinený Q. K., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2015, sp. zn. 2To/90/2015 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. K. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 17. júna 2015, sp. zn. 2T/40/2015 bol obvinený Q. K. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode s Z. N., nar. XX.XX.XXXX plánoval dňa 4. novembra 2014 v čase o 08:00 hod. prepadnutie záložne C. na ulici K. č. X v C. a to tak, že o čine od mesiaca január 2014 najskôr obaja komunikovali, ako i prostredníctvom SMS správ, dohadovali miesto, čas a spôsob prepadnutia, kedy sa dohodli, že na prepadnutie je potrebné zabezpečiť lepiacu pásku na zviazanie predavačky, ktorú mal zabezpečiť obžalovaný, pričom sa dohodli - že v prípade, že obžalovaný by mal problém so zviazaním predavačky, tak to urobí obžalovaný, dohodli sa, že sa stretnú na zastávke mestskej hromadnej dopravy pri obchode C. na ulici K. v C., pretože odtiaľ je na záložňu dobrý výhľad a po tom ako spozorujú predavačku - tak sa presunú do záložne a vykonajú skutok, ktorý pripravovali, pričom obžalovaný a Z. N. si rozdelili úlohy tak, že počítali s rôznymi alternatívami vývoja situácie vo vnútri záložne a v prípade problémov s predavačkou ju mal obžalovaný podľa del'by úloh zviazať lepiacou páskou a boli pripravení i na situáciu, že v prípade keby niekto vbehol do vnútra záložne tak, aby obžalovaný použil násilie - nastriekal by tejto osobe slzný plyn „kaser“, následne si obžalovaný v mesiaci september 2014 prehládol počas otváracích hodín priestory predajne, pričom čas prepadu bol najskôr dohodnutý na deň 3. november 2014 v čase okolo 07:30 hod. kedy v tomto čase bol obžalovaný aj s Z. N. na uvedenom mieste a mali pri sebe aj veci na spáchanie skutku, ktoré slúžili na zakrytie tváre a

gumené rukavice, ale Z. N. povedal, že sa spáchanie činu necíti a tak od dokonania lúpežného prepadnutia v tento deň upustili 2 T/40/2015

a dohodli sa, že prepadnutie vykonajú nasledujúceho dňa 4. novembra 2014 v čase o 08:00 hod. pričom dňa 4. novembra 2014 bol obžalovaný na základe predchádzajúceho súhlasu prokurátora obmedzený na osobnej slobode príslušníkmi Policajného zboru v čase o 07:50 hod. po vystúpení z prostriedku mestskej hromadnej dopravy na zastávke M. na ulici K. v C. pri obytnom dome s orientačným číslom X, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti uvedenej záložne, pričom obžalovaný mal v tomto čase pri sebe jeden kus slzného spreja, šiltovku čiernej farby, slnečné okuliare, igelitovú tašku a ruksak, pričom Z. N. urobil o pripravovanom čine dňa 3. novembra 2014 v čase o 10:40 hod. oznámenie a sám od dokonania trestného činu upustil.

Okresný súd obvinenému Q. K. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali obvinený a okresná prokurátorka odvolania, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 24. septembra 2015, sp. zn. 2To/90/2015 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu najvyššieho súdu podal obvinený Q. K., prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený v dovolaní namietal, že jeho vina nebola dostatočne a bez pochybností preukázaná. Vínu od začiatku trestného konania popieral, jeho výpovede sú vierohodné a v súlade so skutočnosťou. Napriek tomu súd prvého stupňa oprel svoje rozhodnutie najmä o výpoveď svedka Z. N., v ktorej sú podstatné rozpory a na ktoré poukazoval v priebehu konania. Poukázal na konkrétne časti výpovedí tohto svedka z 3. novembra 2014 a 4. novembra 2014 so záverom, že z výpovedí sú zrejmé rozpory, ktoré svedok na hlavnom pojednávaní logicky nevysvetlil. Napriek uvedenému súd hodnotil jeho výpovede ako pravdivé, zrozumiteľné a presvedčivé a ako také spôsobilé usvedčiť obvineného. Takéto pochybenie, podľa názoru obvineného naplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, vidí obvinený v spôsobe konania svedka N., ktorý „konal podľa pokynov policajtov a to napriek tomu, že nebol v pozícii agenta ani informátora". Toto vyplýva z komunikácie prostredníctvom SMS správ, ktoré mu svedok v inkriminovanom čase odosiela a ktorými ho nabádal na vykonanie trestnej činnosti. Podľa jeho názoru aj SMS správa „kde a kedy zajtra?" z 2. novembra 2014 bola účelová pravdepodobne pre potreby polície. Následne po jeho zadržení svedok doplnil svoju výpoveď v súlade so skutkovým stavom veci. Táto zmena výpovede je vysvetliteľná len tým, že svedok bol pred výsluchom políciou oboznámený s tým, aké veci mal obvinený pri zadržení.

Obvinený ďalej namietal, že súd hodnotil ako dôkaz aj iné prebiehajúce trestné konania nachádzajúce sa v štádiu prípravného konania a oprel teda svoje rozhodnutie aj o tieto dôkazy. Rozhodnutie teda založil na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Obvinený sa nestotožňuje so záverom krajského súdu, že skutkové zistenie súdom prvého stupňa je správne a zodpovedá výsledkom dokazovania, pretože svoje rozhodnutie založil iba na účelových tvrdeniach svedka Z. N., ktorý sa pod ťarchou dôkazov „musel priznať k spáchaniu viacerých skutkov, pretože sa chcel vyhnúť väzobnému trestnému stíhaniu a označením údajného spolupáchateľa bude zrejmé mať záujem dosiahnuť výhody v konaní o dohode o vine a treste".

V záverečnej časti dovolania obvinený prezentoval názor, že jeho tvrdenia majú podporu aj v ustálenej

judikatúre, týkajúcej sa najmä zásady voľného hodnotenia dôkazov a zisťovania skutkového stavu vecí. Vzhľadom na uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v jeho neprospech v príslušných ustanoveniach, o ktoré dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. opiera, zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo 17. júna 2015, sp. zn. 2T/40/2015, ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2015, sp. zn. 2To/90/2015, sp. zn. BB-4T 4/2014 a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), zistil, že dovolanie je prípustné (368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený namietal nezákonnosť vykonania dôkazov, konkrétne výsluch svedka Z. N., ktorý vypovedal rozporne a svoju výpoveď menil na základe poznatkov polície a to na podklade nezákonne získaných dôkazov a oboznámením vyšetrovacích spisov, týkajúcich sa inej spoločnej trestnej činnosti - dva prípady prepadu záložní pred spáchaním predmetného skutku, ktoré sa nachádzajú v štádiu vyšetrovania.

Vo vzťahu k uvedeným dôvodom dovolania treba pripomenúť, že svedok Z. N. bol na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa vypočutý 21. mája 2015. Z obsahu jeho výpovede vyplýva, že asi 3 týždne pred tým, ako mal spoločne s obvineným vykonať lúpež záložne C. na K. X v C., nahlásil túto skutočnosť na políciu, pretože sa dozvedel, že je na neho vydaný zatykač, a to v súvislosti s trestnou činnosťou v záložni na Z. ulici, keď mu policajti oznámili, že majú informácie o jeho trestnej činnosti. Súc si vedomý, že v tejto záložni si porezal ruku v dôsledku čoho na mieste ostali stopy DNA, rozhodol sa k trestnej činnosti priznať a poskytnúť informácie polícii „aj o tejto plánovanej akcii“. Svedok ďalej uviedol, že medzitým bol k veci vypočutý na krajskom riaditeľstve polície v Bratislave, kde mu bolo povedané, že „ak tá dohoda platí medzi ním a K., tak on sa nemôže zúčastniť“, teda nemá prísť na dohodnuté miesto na K., že už tam budú policajti.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní Okresného súdu Bratislava IV vyplýva, že na návrh obhajcu obvineného bol vo veci vypočutý operatívny pracovník odboru kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave K. K., ktorý v podstate uviedol, že prípad lúpeže na M. - E. v C. mal pridelený konkrétny vyšetrovateľ a sním na tejto veci pracovali aj dvaja príslušníci kriminálnej polície, ktorí poskytli Z. N. telefónne čísla svojich mobilných telefónov pre prípad, že by vedel alebo si spomenul na dôležité skutočnosti súvisiace s trestnou činnosťou. Jedno z týchto telefónnych čísel patrilo telefónu svedka. Prvýkrát o plánovanej lúpeži na K. sa dozvedel od Z. N., ktorý mu vo večerných hodinách 2. novembra 2014 napísal SMS správu. Svedok ďalej uviedol, že pred zadržaním obvineného K. sa telefonicky kontaktoval na svedka „ohľadom toho, či ho K. náhodou nekontaktoval, pretože sa

mali stretnúť o 7.30 hod. a asi o 7.45 hod. tam K. ešte nebol, a to v tom smere, či si to K. náhodou nerozmyslel, alebo sa neposunul čas a akcia". Svedok tiež potvrdil, že on sám 2. novembra 2014 povedal N., aby vec oznámil na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave a po oznámení a jeho výsluchu mu povedal, aby v deň naplánovania lúpeže 4. novembra 2014 na miesto nechodil a zostal doma.

Na základe takto vykonaných výsluchov najvyšší súd konštatuje, že tieto boli vykonané plne v súlade so zákonom. Zo príslušnej zápisnice o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že svedok Z. N. bol pred výsluchom riadne a zákonným spôsobom poučený, pričom zo spisového materiálu nevyplývajú žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že dôkaz výsluchom svedka bol vykonaný nezákonným spôsobom.

Z obsahu výpovede svedka Z. N. z hľadiska v dovolaní namietaných skutočností možno zhrnúť, že svedok sa sám a dobrovoľne po vlastnej slobodnej úvahe rozhodol dňa 3. novembra 2014 oznámiť pripravovanú trestnú činnosť na polícii. Urobil to aj preto, lebo si bol vedomý, že na neho bol vydaný zatýkací rozkaz pre iný skutok, pri ktorom zanechal na mieste činu stopy. Pri výsluchu v prípravnom konaní 3. novembra 2014 uviedol, že na spáchaní ďalšieho trestného činu s obvineným sa nechce zúčastniť a aj preto urobil o ňom oznámenie a bude spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.

V dovolaní namietanú skutočnosť, že svedok konal na základe pokynov polície, akoby v pozícii agenta, hoci takéto postavenie nemal, nie je možné akceptovať. Žiadna taká skutočnosť, že by svedok sám iniciatívne krivo obvinil Q. K. a následne nepravdivo vypovedal len pod vplyvom očakávanej výhody poskytnutej políciou, či už v podobe nevzatia do väzby resp. v budúcnosti možného uzatvorenia dohody o vine a treste, z obsahu trestného spisu nevyplýva a vyznieva skôr ako subjektívna domnienka obvineného.

Naopak z výpovede svedka K. K. je zrejmé, že postup polície po prijatí trestného oznámenia Z. N. bol lege artis, keď príslušné policajné zložky vykonávali úkony tak, aby odhalili a zabránili pripravovanému spáchaniu trestného činu a zároveň páchatel'a zadržali. Nie je teda pravdou, že by svedok Z. N. konal na základe pokynov polície v tom zmysle, že by polícia sama vytvárala akúsi legendu trestnej činnosti, resp. že by sama zosnovala prípravu trestného činu podľa vlastného scenára a prípadne sa sama podieľala na vytváraní skutkového deja. V takom prípade by nesporne išlo o nelegálny postup polície, čo však v danom prípade takto uskutočňované nebolo. Pokiaľ medzi svedkom a príslušníkom polície prebehla telefonická komunikácia, či už priama alebo prostredníctvom SMS správ, ako to vyplýva z výpovedí svedkov jednalo sa o komunikáciu parciálnej informácie potrebnej k vykonaniu preventívneho zákroku polície, ale nie o „konanie (svedka M. N.) na základe pokynov a inštrukcií policajtov". Takéto konanie polície rozhodne neprekročilo legálny rámec jej činnosti. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na nezákonne vykonaných dôkazoch zistený nebol.

Obvinený v dovolaní ďalej namieta právnu kvalifikáciu skutku uvedeného v skutkovej vete výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, najmä s ohľadom na to, že svoju vinu na spáchaní trestného činu popieral, keď tvrdil, že vykonaným dokazovaním na základe nepravdivej výpovede svedka Z. N. mu zavinenie na spáchanom zločine preukázané nebolo. V dovolaní potom prevažne namieta, že súd nesprávne zistil skutkový stav vecí na základe nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov.

Obvinený Q. K. v rámci svojich dovolacích námietok, spochybňuje svoju časť na príprave na trestný čin, poukazuje na nesprávne zistené skutkové okolnosti, ako aj nesprávne hodnotenie výpovede svedka Z. N. v súvislosti aj s ostatnými dôkazmi a domáha sa v konečnom dôsledku oslobodenia spod obžaloby s poukazom na to, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná jeho účasť na príprave zločinu lúpeže.

V naznačenom rozsahu obvinený teda namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Prítom sa domáha tak podstatnej zmeny

skutkových záverov, ktoré by viedli ku konštatovaniu, že stíhaný skutok nespáchal, napriek tomu že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V danej súvislosti, v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky treba pripomenúť, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie môže byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, bez toho aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por.

Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného Q. K. to znamená, že pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák., zo spáchania ktorého trestného činu bol obvinený uznaný vinným.

Na základe vyššie uvedeného možno teda zhrnúť, že dovolaním nie je možné primárne napádať skutkové okolnosti prípadu a na základe toho vyvodzovať nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. pripúšťa možnosť podania dovolania len v prípade, kedy na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu veci bolo použité nesprávne právne posúdenie skutku, alebo z dôvodu, že rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Na základe vyššie formulovaných úvah dospel najvyšší súd k záveru, že žiadna z námietok uplatnené (resp. akékoľvek iné) dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a i/ Tr. por. nezakladá, a preto dovolanie obvineného Q. K. podľa § 382 písm. c/ odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.